

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

ІНІ інститут педагогіки і психології

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-
наукового Інституту
педагогіки і психології

проф. С.М. Кондратюк

« 28 » серпня 20 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Діагностика і корекція аномального розвитку

Галузь знань 05 Соціальні та політичні науки

Спеціальність 053 Психологія

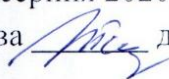
Спеціалізація Консультативна психологія

Освітня рівень Психологія другий (магістерський) рівень

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ІНІ інституту педагогіки і
психології

«28» серпня 2020 р

Голова доц. Т.Б.Тарасова

Суми - 2020

Розробники:

Усик Д.Б., к.психол.н, доцент, доцент кафедри психології

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Кузікова С.Б, д.психол.н., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Освітній рівень - магістр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Семестр			
2-й		2-й	
Лекції			
22 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
24 год.		4 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
100 год.		140 год.	
Консультації:			
4 год.		2 год.	
Загальна кількість годин - 150			Вид контролю: залік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Діагностика і корекція аномального розвитку» є вивчення механізмів та проявів психічних порушень норми психічного розвитку людини в процесі вікових фізичних змін та соціального становлення діяльності, закономірності компенсації психофізичного дефекту, можливість психологічної допомоги у зв'язку з вихованням осіб з обмеженими можливостями навчання, з їх соціально-психічною адаптацією, інтеграцією в суспільство.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Діагностика і корекція аномального розвитку» є

- розкрити закономірності, що властиві всім групам дітей з відхиленнями у розвитку незалежно від характеру головного порушення;
- висвітлити основні особливості, притаманні групі дітей зі специфічними відхиленнями у розвитку;
- ознайомити студентів з залежністю характеру психічного розвитку від сили прояву патогенного фактору.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Діагностика і корекція аномального розвитку» є вивчення навчальних дисциплін «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психофізіологія» та «Основи психосоматики».

3. Результати навчання за дисципліною

Знання:

- особливості поведінки дітей з порушенням розвитку;
- зміст нормативно-законодавчих документів, які регламентують принципи організації та комплектації корекційно-освітніх установ для дітей дошкільного та шкільного в Україні.
- умови формування дитини з проблемами розвитку;
- причини виникнення вроджених та набутих аномалій;

Уміння:

- визначати співвідношення первинного дефекту та вторинних відхилень;
- використовувати методи психології з метою дослідження дітей з порушенням загального розвитку;
- розкрити закономірності, що властиві всім групам дітей з відхиленнями у розвитку незалежно від характеру головного порушення;
- визначати форми та методи корекційно-виховної роботи, спрямовані на різносторонній психічний розвиток дітей.

Комунікація:

- здатність до самоаналізу та аналізу методів корекційної роботи у роботі з дітьми, у яких є порушення психофізичного розвитку;

Автономія та відповідальність:

- здатність обирати і застосувати надійні методи наукового дослідження і техніки практичної діяльності;
- здатність здійснювати практичну діяльність;
- здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та деонтології.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	«Відмінно». Відповідь або виконання завдання характеризується правильністю та повнотою без допомоги викладача. Під час висвітлення питання студент може теоретично обґрунтувати загальні методичні засади викладання окремих тем курсу, самостійно організовувати пізнавальну діяльність на аудиторних заняттях та в позааудиторний час; створювати методичні розробки з різних форм навчальної роботи, має навички організації дослідницької діяльності.
82-89	«Дуже добре». Навчальна діяльність високої якості та відповідає всім основним вимогам. Теоретичний зміст курсу освоєно повністю, необхідні практичні навички роботи з матеріалом в основному сформовані. Передбачені навчальною програмою навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального.
74-81	«Добре». Студент володіє матеріалом з теми. Викладення матеріалу з теми є чітким, логічним з наведенням прикладів із власних спостережень, використанням знань із суміжних дисциплін, передового досвіду. Відповідь або виконання завдання характеризується повнотою з незначними огріхами без надання допомоги з боку викладача.
64-73	«Задовільно». Відповідь або виконання завдання характеризується недостатньою повнотою, але правильністю без надання допомоги викладача. Студент володіє обсягом знань та умінь, які є необхідними для розкриття теми, користується термінологією, однак, під час розкриття теоретичних основ психології спорту студент може припускатися окремих неточностей, які виправляє після надання консультативної допомоги викладача.
60-63	«Посередньо». Відповідь або виконання завдання

[illegible]

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу, затвердженого вченою Радою СумДПУ імені А.С.Макаренка (протокол №7 від 23.02.2015 р.).

Для поточного контролю використовуються форми: опитування та виступи на практичних заняттях, активна участь в обговоренні теоретичних питань, в проведенні психодіагностичних методик, обробленні та аналізі їх результатів, у виконання, обговоренні та оцінюванні практичних завдань, тестування, індивідуальне навчально-дослідне завдання у вигляді письмової роботи.

Результати самостійної роботи контролюються з використанням технології дистанційного навчання.

Підсумковий контроль - залік.

6. Програма навчальної дисципліни Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з вадами психофізичного розвитку.

Тема 1.1. Діти з порушеннями психофізичного розвитку.

Аномальні діти (діти з вадами психофізичного розвитку). Категорії порушень психофізичного розвитку у дітей. Порушення слухової функції. Порушення зорової функції. Важкі мовленнєві порушення. Порушення інтелектуального розвитку. Затримка психічного розвитку (ЗПР). Порушення опорно-рухового апарату. Порушення емоційно-вольової сфери. Комплексні порушення декількох функцій.

Причини порушень психофізичного розвитку. Ендогенні та екзогенні. Пренатальні, натальні та постнатальні.

Особливості процесу аномального розвитку. Теорія складної структури аномального розвитку Л.С.Виготського. Первинний дефект. Вторинні та супутні порушення.

Тема 1.2. Відбір дітей у спеціальні заклади.

Принципи відбору дітей у спеціальні заклади. Організація роботи психолого-медико-педагогічних консультацій. Склад та функції ПМПК. Основні завдання районних та міських ПМПК.

Участь педагогів загальноосвітніх закладів у розв'язанні проблем відбору дітей. Правила складання психолого – педагогічної характеристики.

Тема 1.3. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями мовлення.

Психолого – педагогічна характеристика дітей з порушенням мовлення. Основні характеристики розвитку мовлення. Основні причини порушень мовлення. Порушення усного мовлення: порушення фонаційного (зовнішнього) оформлення вимовної сторони мовлення; структурно-семантичні (внутрішні) або системні порушення мовлення. Порушення писемного мовлення: дислексія (алексія), дисграфія (аграфія). Групи мовленнєвих порушень: порушення засобів спілкування та порушення у застосуванні засобів спілкування. Особливості розвитку дітей з мовленнєвими порушеннями.

Навчання і виховання дітей з порушеннями мовлення. Дошкільні заклади. Логопедичні пункти системи освіти. Завдання логопедичної допомоги при загальноосвітній школі. Школа для дітей із тяжким порушенням мовлення. Завдання корекційної роботи.

Тема 1.4. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей із затримкою психічного розвитку.

Сутність, етіологія та класифікація затримки психічного розвитку. Поняття «затримка психічного розвитку». Основні варіанти затримки психічного розвитку: конституційне, соматогенне, психогенне та церебрально-органічне походження.

Психолого – педагогічна характеристика дітей із затримкою психічного розвитку.

Навчання і виховання дітей із ЗПР у школах та класах інтенсивної педагогічної корекції.

Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей із затримкою психічного розвитку в умовах інтегрованого навчання.

Тема 1.5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями опорно-рухової системи.

Сутність, етіологія та патогенез порушень опорно-рухової системи. Руховий аналізатор. Параліч. Функціональні та органічні паралічі. Дитячий церебральний параліч. Етіологія ДЦП.

Психолого – педагогічна характеристика дітей з порушеннями опорно-рухової системи.

Навчання і виховання дітей з порушеннями опорно-рухової системи у спеціальних закладах.

Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей з порушеннями опорно-рухового апарату в умовах інтегрованого навчання.

Тема 1.6. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями слухової функції.

Роль слуху в розвитку дитини. Порушення слуху та її наслідки.

Причини виникнення та класифікації порушень слухової функції. Причини порушень слухової функції: спадкового характеру, ендо- або екзогенного впливу та фактори, які впливають на орган слуху дитини в один з її періодів розвитку.

Класифікація порушень слухової функції. Вроджена і набута глухота. Глухі діти. Пізньоглухі. Діти зі зниженим слухом (слабочуючі).

Навчання і виховання дітей з порушеннями слухової функції у спеціальних закладах. Допомога дітям раннього й дошкільного віку. Спеціальні школи. Школи-інтернати для дітей зі зниженим слухом.

Організація допомоги учням з порушеннями слуху в умовах загальноосвітньої школи. Особливості корекційної роботи у навчанні дітей з вадами слухової функції.

Тема 1.7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями зорової функції.

Порушення зору як психолого-педагогічна проблема. Тифлопедагогіка. Класифікація порушень зорової функції та причини їхнього виникнення. Вроджена та набута сліпота. Прогресуючі і стаціонарні порушення зорового аналізатора. Сліпі діти. Сліпонароджені діти. Діти зі зниженим зором.

Причини виникнення зорової патології: вроджені та набуті.

Навчання і виховання дітей із порушенням зорової функції у спеціальних закладах. Школи – інтернати для дітей зі зниженим зором.

Організація допомоги учням з порушенням зору в умовах загальноосвітньої школи.

Тема 1.8. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями інтелекту.

Психолого – педагогічна характеристика дітей з порушеннями інтелекту. Розумова відсталість. Основні ознаки розумової відсталості. Класифікація розумової відсталості. Олігофренія. Причини олігофренії. Класифікація олігофренії. Ступені олігофренії (дебільність, імбецильність, ідіотія). Деменція. Причини деменції. Види деменції.

Навчання і виховання дітей з порушеннями інтелекту у спеціальних закладах. Завдання допоміжної школи.

Індивідуальний підхід до дітей з порушеннями інтелекту в умовах індивідуального навчання.

Розділ 2. Психолого-педагогічна корекція відхилень у розвитку.

Тема 2.1. Психолого – педагогічна корекція відхилень у поведінці дітей.

Поняття про девіантну поведінку. Особливості девіантної поведінки. Класифікація девіацій: деструктивна (антисоціальна та асоціальна поведінка) та аутодеструктивна (адиктивна та суїцидна поведінка).

Характеристика делінквентної поведінки. Форми делінквентної поведінки: асоціальна та антисоціальна. Вікова динаміка проявів делінквентної поведінки. Провідні мотиви протиправних дій: корисливо-зажерливий, насильницько-егоїстичний, анархістсько-індивідуалістичний, легковажно-безвідповідальний, боязливо-малодушний. Типи делінквентної особистості: ситуативний, субкультурний, патопсихологічний, антисоціальний.

Поняття про соціопатію. Причини соціопатії.

Прояви делінквентної поведінки.

Характеристики адиктивної (залежної) поведінки. Характеристика суїцидної поведінки.

Біологічні, соціальні та психологічні детермінанти відхилень у поведінці.

Психолого-педагогічна профілактика девіантної поведінки.

Психолого-педагогічна інтервенція девіантної поведінки.

7. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з вадами психофізичного розвитку												
Тема 1.1. Діти з порушеннями психофізичного розвитку.												
	14	2	2			10	15.8	0,4	0,4			15
Тема 1.2. Відбір дітей у спеціальні заклади.	14	2	2			10	15.8	0,4	0,4			15
Тема 1.3. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями мовлення.	15	2	3			10	15.8	0,4	0,4			15
Тема 1.4. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей із затримкою психічного розвитку.	15	2	3			10	15.8	0,4	0,4			15
Тема 1.5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями опорно-рухової системи.	15	2	3			10	15.8	0,4	0,4			15
Тема 1.6. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями слухової функції.	15	2	3			10	15.8	0,4	0,4			15

Тема 1.7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями зорової функції.	14	2	2			10	15.8	0,4	0,4			15
Тема 1.8. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями інтелекту.	14	2	2			10	15.8	0,4	0,4			15
РОЗДІЛ 2. Психолого-педагогічна корекція відхилень у розвитку.												
Тема 2.1. Психолого – педагогічна корекція відхилень у поведінці дітей.	34	6	4		4	20	23.6	0,8	0,8		2	20
Усього годин	150	22	24		4	100	150	4	4		2	140

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Діти з порушеннями психофізичного розвитку.	2	0,4
2	Відбір дітей у спеціальні заклади.	2	0,4
3	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями мовлення.	3	0,4
4	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей із затримкою психічного розвитку.	3	0,4
5	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями опорно-рухової системи.	3	0,4
6	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями слухової функції.	3	0,4
7	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями зорової функції.	2	0,4
8	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями інтелекту.	2	0,4
9	Психолого – педагогічна корекція відхилень у поведінці дітей.	4	0,8
Разом		24	4

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Діти з порушеннями психофізичного розвитку.	10	15
2	Відбір дітей у спеціальні заклади.	10	15
3	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями мовлення.	10	15
4	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей із затримкою психічного розвитку.	10	15
5	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями опорно-рухової системи.	10	15
6	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями слухової функції.	10	15
7	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями зорової функції.	10	15
8	Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями інтелекту.	10	15
9	Психолого – педагогічна корекція відхилень у поведінці дітей.	20	20
Разом		100	140

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бородулина С. Ю. Коррекционная педагогика: психолого-педагогическая коррекция отклонений в развитии и поведении школьников / С. Ю. Бородулина. — Ростов на Дону: Феникс, 2004. - 352 с.
2. Лапшин В. А. Основы дефектологии : учеб. пособие для студ. пед. ин-тов / В. А. Лапшин, Б. П. Пузанов. — М.: Просвещение, 1991. — 143с.
3. Гаврилов О. В. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі: навчальний посібник. / О. В. Гаврилов. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – 308 с.
4. Колупаєва, А. А. Діти з особливими потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: науково-методичний посібник / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. - К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 274 с.
5. Миронова С. П. Олігофренопедагогіка. Компактний навчальний курс: навчальний посібник / С. П. Миронова. — Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2008. — 204 с.
6. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник: / за заг. ред. Колупаєвої А.А. – К: А. С. К., 2012. – 308 с.
7. Синьов В. М. Основы дефектологии : навчальний посібник / В. М. Синьов, Г. М. Коберник. К.: Вища школа, 1994. -143 с.
8. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник / В. М. Синьов. — К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2007. Частина І. — 238 с.
9. Спеціальна педагогіка: понятійно-термінологічний словник / за ред. академіка В. І. Бондаря. Луганськ: Альма-матер, 2003. — 436 с.

Додаткові:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. – К.: Дошкільне виховання, 1999.
- 2.Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» / М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України / Наук. ред. та упоряд. О.Л. Кононко. – К.: Світич, 2008. – 430 с.
- 3.Борякова Н.Ю. Педагогические системы обучения и воспитания детей с отклонениями в развитии: [учебное пособие для студентов педвузов] / Наталья Юрьевна Борякова. – М.: АСТ: Астрель, 2008. – 222 с.
4. Власова Т.О. О детях с отклонениями в развитии / Т.О. Власова, М.С. Певзнер. – М.: Просвещение, 1995. – 175 с.
- 5.Выготский Л.С. Собр. соч. в 6-ти т. / Л. С. Выготский. – М.: Изд-во Акад. пед. наук, 1983. – Т. 5. Основы дефектологии / Под ред. Т.А. Власовой. – 1983.– 369 с.
6. Даніелс Е. Залучення дітей з особливими потребами до загальноосвітніх класів. // Е. Деніелс, К.Стаффорд – Львів: Т-во «Надія»,

2000.– 255 с.

7. Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: [навчальний посібник] / Т.М. Дегтяренко, Л.С. Вавіна. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 302 с.

8. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 2. – С. 252-258.

9. Закон України «Про охорону дитинства» // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 30. – С. 142-150.

10. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 2-3. – С. 36-42.

11. Закон України «Про спеціальну освіту» (проект) // Міністерство освіти і науки // www.mon.gov.ua.

12. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: [навч.-метод. посібник] / А.А. Колупаєва, Н.З. Софій, Ю.М. Найда та ін./ За заг. ред. Л.І. Даниленко. – К.: 2007 – 127 с.

13. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: [монографія] / Алла Анатоліївна Колупаєва. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 458 с.

14. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: [науково-методичний посібник] / Наук. ред. О.Л. Кононко. – К.: Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2003. – 244 с.

15. Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та перспективу. – К., 2003.

16. Концепція державного стандарту спеціальної освіти дітей з особливими потребами. – Київ, 1999.

17. Липа В.А. Основы коррекционной педагогики: [учебное пособие] / Владимир Александрович Липа. – Донецк: Лебедь, 2002 – 327 с.

18. Методичні аспекти реалізації Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» / О.Л. Кононко, З.П. Плохій, А.М. Гончаренко [та ін.]. – К.: Світич, 2009. – 208 с.

19. Положення про центральну та республіканську (Автономна республіка Крим), обласні, Київську та Севастопольську міські, районні (міські) психолого-медико-педагогічні консультації / Наказ Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України від 07.07.2004. – № 569/38.

20. Порядок комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу / Наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я від 27.03.2006. – № 240/ 165.

21. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, приняты Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994. – К., 2000. – 21 с.

22. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка:

[підручник] / Віктор Миколайович Синьов. – Частина I – Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – 238 с.

23. Синьов В.М. Основи дефектології: [навч. посібник] / В.М.Синьов, Г.М. Кобернік. – К.: Вища школа, 1994. – 143 с.

24. Специальная педагогика: [учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений] / Л.И. Аксёнова, Б.А. Архипов, Л.И. Беякова и др. / Под ред. Н.М. Назаровой. – М.: Академия, 2001. – 400 с.

25. Спеціальна педагогіка: [понятійно-термінологічний словник] / За ред. акад. В.І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.

26. Специальная дошкольная педагогика: [учебное пособие] / Е.А. Стребелева, А.Л. Венгер, Е.А. Екжанова и др. / Под ред. Е.А. Стребелевой. – М.: Академия, 2001. – 312 с.

27. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка / Ірина Леонідівна Холковська. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. – С. 6-23.

28. Хьелл Л. Зиглер Д. Теории личности. – 3-е изд. – СПб.: Питер, 2006. – 607с. (Глава 4, Албфред Адлер: индивидуальная теория личности. С.: 178-180.)

29. Штарке К., Фридрих В. Любовь и сексуальность до 30 лет. – М.: Высшая школа, 1991.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Нормативні документи МОН України
2. Підручник з психології.
3. Практикуми з психології.
4. Словники та енциклопедії з психології.
5. Зображувальна наочність - схеми та таблиці.
6. Аудіо наочність.
7. Відео наочність.
8. Мультимедійні презентації.
9. Роздатковий матеріал з психодіагностичних методик.
10. Тестові завдання для комп'ютерного контролю.